

и страсти на затворени въ себе си индивидуалитети, както е въ лириката или драмата, а се въплъщава^{извън} движения и борби на цели народни маси. Въ епоса^{св} заедно съ хероя действа цял народ, ~~не~~ откроява^{се} цяла една епоха. Това дава преимущество на епоса предъ другите видове поетически произведения, прави го национална Библия, на която се възпитават поколения, както сж се възпитавали въ Гърция едно време на Илиада, както се възпитават и до днесъ въ Италия на Божествената Комедия и въ Полша — на Панъ Тадеушъ. Епическия поетъ, по характера на своята задача, отблъгва да се впуска въ психологически анализ на действующите лица, въ онова разпъване^{на} въшката душа, което повечето отъ художниците сж се затирили да правятъ въ модерната литература; той разказва и изобразява, безъ да се вдълбочава, безъ лично да коментира онова което изобразява. Колкото и да сж близки основите въ построението на Панъ Тадеушъ и Война и Миръ, толкова различни сж впечатленията отъ завършените постройки, отъ тяхния вътрешен характеръ: първиятъ е, да се изразж образно, живописна кѣща, въ която слънцето прониква презъ всички нейни растроги, втората — великолепенъ домъ, чийто прозоръчни штори и завѣси прѣчатъ на божието слънце да проникне въ него. Още отъ вратата намъ се прѣдстави ясно цялата вътрешност на кѣщата и за да се запознаемъ съ нея нѣма нужда отъ помощта на ступанича, — въ домътъ има много врати и отъ която и да влѣземъ все за дълго време ще се лутаме презъ сума коридори, по които гостюлюбивиятъ ступаничъ ни води и на дълго и широко ни коментира своите съображения при построяването. Съображенията могат да бѣдатъ и философски и религиозни и економически и каквито искате, но, главно, те не сж поетически. Непростото, неясното, дълбокомисленото — това е то модерното, въ контрастъ на простото, ясното, поетичното . . . Но и самите модерни читатели най-малко дирятъ поезия въ поетическите произведения.

Мицкевичъ е единствениятъ поетъ въ наше време, комуто е паднало срѣки да създаде народенъ епосъ^{националенъ}, въ който, освенъ конкретността на изображения животь, е прѣдана и всичката негова поезия. На това му е спомогнала перспективата, отъ която той е гледалъ тоя животь. Неволенъ скитникъ по чужбина, комуто провидението не е съдило да се върне и